

tage en efter rettens opfattelse i øvrigt uønsket udvidelse af dommerantallet og ansættelse af yderligere juridisk og kontormæssig bistand.

Præsidenten for Højesteret vurderede på den baggrund, at behandlingen af sagerne ville tage længere tid, hvis kompetencen overflyttedes til Højesteret, end efter den gældende ordning. Endelig understregede præsidenten for Højesteret den meget betydelige vægt, som det må tillægges, at der ikke hos parter, der skal have en sag afgjort af Højesteret, kan opstå nogen følelse af forudindtaget hos retten. Efter præsidentens opfattelse kunne det derfor medføre ulemper, som ikke findes under den gældende ordning. Præsidenten gav derfor udtryk for betænkelighed ved at tilslutte sig den af Retsplejerådet foreslåede ordning. Disse synspunkter har højesteretspræsident J. Trolle endvidere givet udtryk for i en artikel i Ugeskrift for Retsvæsen 1974 B, side 209-213.

I artiklen blev der endvidere peget på, at de svenske erfaringer viste, at der var en tendens til, at parterne opfattede muligheden for at søge 3. instansbevilling som et naturligt led i førelsen af en sag ved domstolene. Det havde medført, at den svenske Højesteret anvendte uforholdsmæssig mange ressourcer på behandlingen af disse sager. Højesteretspræsident J. Trolle oplyste i den forbindelse, at den svenske Højesteret brugte »ca. 3 af ugens 5 dage på – åbenbart for det meste futile – dispensager, og kun 2 dage på egentlige sager, der er optaget til reel behandling.«

Under lovforslagets behandling i Folketinget blev der i maj 1979 af et mindretal i Retsudvalget stillet ændringsforslag til lovforslaget, hvorefter kompetencen til at meddele 3. instansbevilling blev foreslået overført fra Justitsministeriet til et udvalg under Højesteret. Ændringsforslaget, der blev stillet af Det Konservative Folkepartis medlem af Retsudvalget og tiltrådt af Fremskridtspartiet, Kristeligt Folkeparti og Retsforbundet, blev i betænkningen begrundet med, at det fandtes mest hensigtsmæssigt, at disse afgørelser træffes af domstolene, da det bør være en juridisk og ikke en administrativ afgørelse.

Under lovforslagets anden behandling i Folketinget blev der fra de forskellige ordførere fremført en række synspunkter vedrørende ændringsforslaget. Socialdemokratiet fandt, at kompetencen fortsat burde ligge hos Justitsministeriet og henviste i den forbindelse til Højesterets udtalelse. Venstre tog ligeledes afstand fra ændringsforslaget, idet partiet delte de af Højesteret i høringsudtalelsen fremsatte betænkeligheder. Socialistisk Folkeparti begrundede bl.a. sin modstand mod ændringsforslaget med, at man fandt det værdifuldt, at justitsministeren havde mulighed for at meddele 3. instansbevilling i sager,

hvor der politisk kunne være ønske om at få Højesterets vurdering af forholdet.

Det Konservative Folkeparti fastholdt under anden behandlingen i Folketinget, at afgørelsen i sager vedrørende 3. instansbevillinger og oprejsningsbevillinger er en retlig afgørelse, der bør træffes af en domstol, og henviste i øvrigt til, at Retsplejerådet i betænkningen havde foreslået, at kompetencen blev overført til Højesteret.

Kristeligt Folkeparti tilsluttede sig som nævnt ændringsforslaget.

Det Radikale Venstre var enig i, at kompetencen burde flyttes væk fra Justitsministeriet, men fandt bl.a. for at undgå at skabe et system, hvor en part kunne få indtryk af, at Højesteret gennem behandlingen af 3. instansansøgningen var blevet forudindtaget, at kompetencen burde overføres til Den Særlige Klageret.

De af Det Konservative Folkeparti stillede ændringsforslag blev ved afstemningen forkastet.

Under lovforslagets tredje behandling blev der af Det Radikale Venstre stillet ændringsforslag, hvorefter kompetencen blev foreslået overført til Den Særlige Klageret. I bemærkningerne til ændringsforslagene anførtes det, at muligheden for en politisk indblanding i en bevillingssag burde afskæres. Der henvistes i øvrigt til synspunkter fremsat af landsretssagfører Ernest Hartwig i Ugeskrift for Retsvæsen 1978 B, side 313, herunder navnlig udtalelserne om, at den gældende ordning er i strid med såvel grundlovens § 2 som § 3. Bestemmelsen i grundlovens § 2, hvorefter Højesteret er landets øverste domstol, måtte efter forslagsstillernes opfattelse anses for tilside-sat i de tilfælde, hvor Justitsministeriet traf afgørelse om, hvilke sager der skulle forelægges for Højesteret. I disse tilfælde skete der endvidere en indblanding fra Justitsministeriets side i den dømmende magts område.

Ændringsforslaget fik tilslutning fra Danmarks Kommunistiske Parti og Danmarks Retsforbund, der fandt hensigten i forslagene rigtig. Centrum Demokraterne og Socialistisk Folkeparti fandt ikke grundlag for at ændre den bestående ordning, og Det Konservative Folkeparti og Kristeligt Folkeparti kunne ikke tilslutte sig, at kompetencen blev henlagt til Klageretten. Fremskridtspartiet kunne heller ikke støtte ændringsforslaget, men havde sympati for de principielle synspunkter, der lå bag dette.

Det stillede ændringsforslag blev forkastet, og lovforslaget blev for så vidt angår spørgsmålet om Justitsministeriets kompetence til at meddele procesbevillinger vedtaget i den form, det var fremsat (lov nr. 260 af 8. juni 1979).